

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GIŻYCKIEGO ZA 2020 ROK

Podstawa działania:

Ustawa z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195)

Teren działania:

Miasto Giżycko
Miasto – Gmina Ryn
Gmina Giżycko
Gmina Kruklanki
Gmina Miłki
Gmina Wydminy

Spis treści:

Wprowadzenie.....	2
Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska.....	4
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	11
Środowisko pracy.....	16
Higiena Dzieci i Młodzieży.....	22
Zwalczanie chorób zakaźnych	26
Szczepienia ochronne.....	33
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	36
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna.....	37

Stan sanitarno – epidemiologiczny powiatu giżyckiego w 2020 roku

Jak co roku przedstawiamy Państwu raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu giżyckiego. Opisujemy w nim działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej naszego regionu w roku 2020, który był dla nas kolejnym bardzo pracowitym. Odzwierciedla on nie tylko pracę naszych służb w 2020 roku, ale pokazuje też zmiany jakie zachodzą w naszym społeczeństwie i regionie. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zwykle kojarzona z kontrolami i mandatami. Natomiast naszym głównym zadaniem nie jest karanie lecz dbałość o bezpieczne warunki sanitarno – higieniczne i sanitarno – techniczne życia, pracy, nauki i odpoczynku mieszkańców naszego powiatu i osób przyjeżdżających do nas turystycznie dbanie o stan sanitarno-epidemiologiczny.

Rok 2020 był rokiem trwającej pandemii koronawirusa. Została ogłoszona 11.03.2020 r. po tym, jak pod koniec 2019 roku z Chin na cały świat rozprzestrzenił się wirus SARS-Cov-2, powodujący groźną, zakaźną chorobę COVID-19. Do Polski wirus ten dotarł na początku 2020 roku, pierwsze zakażenie potwierdzono 4.03.2020 roku u pacjenta w Zielonej Górze, kolejne dwa zakażenia odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (pierwszy przypadek potwierdzono 6.03.2020r.), a 20.03.2020 roku w naszym powiecie. Wszystkie siły i środki będące w dyspozycji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku skierowano do walki z epidemią. Ze względu na ograniczenia oraz zamykanie i otwieranie branż ograniczone były możliwości dokonywania kontroli obiektów. Wszyscy pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w czasie pandemii wykonywali tytaniczną pracę związaną z COVID-19 głównie przy: wywiadach epidemiologicznych, opracowywaniu ognisk zachorowań, ograniczaniu szerzenia się zakażeń. W sytuacji pandemii, priorytetem stało się zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wirusem SARS-Cov-2 i zapobieganie zwiększaniu liczby chorujących na COVID-19. Do naszych zadań należało m.in.: nakładanie kwarantanny osobom, które współzamieszkiwały z osobami przekraczającymi granicę państwową, wydawanie decyzji administracyjnych o nałożeniu obowiązku kwarantanny lub izolacji, kierowanie na testy diagnostyczne osoby podejrzane o zakażenie (również koordynowanie poboru prób od tych osób przez Wojska Obrony Terytorialnej), organizacja badań przesiewowych wynikających z działań ograniczających rozprzestrzenianie się ognisk zachorowań (np. w DPS), koordynowanie transportu osób kierowanych do szpitali, udzielanie telefonicznie informacji dot. obowiązków wynikających z rozporządzeń w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, prowadzenie działań administracyjno-egzekucyjnych wobec osób nieprzestrzegających tych obowiązków.

W 2020 roku odnotowano potwierdzone przypadki zakażeń SARS-Cov-2:

- w kraju – 1.255.625 (41.442 zgony)
- w Województwie Warmińsko-Mazurskim - 53.559 (1.199 zgonów)
- w Powiecie Giżyckim – 1.984 (34 zgony)

Od początku pandemii do 31.12.2020 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Giżycku przeprowadzili 8.247 wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi koronawirusem bądź mającymi kontakt z takimi osobami. W tym okresie w naszym powiecie na kwarantannie przebywały 6.263 osoby.

W minionym roku w naszym powiecie pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wg ewidencji były 1583 obiekty, w których przeprowadziliśmy 843 kontrole sanitarne. Pobraliśmy do badań laboratoryjnych 268 próbek. Wydaliśmy 2029 decyzji w tym: 1852 merytoryczne, 81 postanowień oraz 18 tytułów wykonawczych. Za zaniedbania sanitarno-higieniczne nałożyliśmy 12 mandatów karnych na kwotę 2250 zł.

Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska

Ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowi, że do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące m.in. higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach. Powyższe zadania realizują pracownicy pionu higieny komunalnej, czuwając nad bezpieczeństwem sanitarnym ludności poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej i urządzeniami wodnymi.

Działalność kontrolna w obiektach nadzorowanych

W 2020 roku pod nadzorem pionu higieny komunalnej znajdowały się 283 obiekty w tym: 255 obiektów użyteczności publicznej, wśród nich m.in. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, schroniska, ośrodki wypoczynkowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), baseny, ustępy publiczne, dworce, przystanie jednostek pływających, cmentarze, 20 urządzeń wodnych (w 2019 roku liczba wodociągów 21) oraz 6 kąpielisk (w 2019 – 6 kąpielisk).

Przeprowadzane kontrole, obejmujące swoim zakresem przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach, w większości przypadków nie wykazały zaniedbań sanitarno-porządkowych. Spośród 283 obiektów w 2020 roku skontrolowano 150 obiektów (53%), niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i sanitarno- technicznym, stwierdzono w 10 obiektach użyteczności publicznej. Było to 5 obiektów wczasowo-turystycznych (*hostel Twierdza Boyen oraz 4 obiekty w użytkowaniu przedsiębiorcy*), siłownia w użytkowaniu przedsiębiorcy, kaplica przedpogrzebowa w Miłkach, kostnica w użytkowaniu przedsiębiorcy, Orlik przy Szkole Podstawowej Nr 7 w Giżycku, Pływalnia kryta w Giżycku - co stanowiło 6,7% ogółu skontrolowanych (w 2019 roku obiekty z niewłaściwym stanem sanitarno- higienicznym stanowiły 5,4% ogółu skontrolowanych, a w 2018 roku - 2,9% ogółu skontrolowanych).

W 2020 roku przeprowadzono 240 kontroli sanitarnych, wydano 91 decyzji merytorycznych oraz 25 decyzji płatniczych, 51 postanowień, wydano 1 tytuł wykonawczy, pobrano 126 prób (m.in. próby wody do spożycia, wody z kąpieliska, wody z basenu). Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł (obiekt turystyczny będący w użytkowaniu przedsiębiorcy).

Baza noclegowa

Hotele, pensjonaty i motele oraz ośrodki wypoczynkowe stanowią bazę noclegową naszego powiatu. Pod nadzorem pionu higieny komunalnej w 2020 roku było 12 hoteli, 1 motel, 3 pensjonaty, 5 campingów oraz 67 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie (skontrolowano ogółem 47). Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego placówek świadczących usługi hotelarskie były: gospodarka wodno-ściekowa i postępowanie z odpadami komunalnymi, sprawność wentylacji pomieszczeń, stan sanitarno-techniczny obiektu (m.in. pokoi noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych), postępowanie z bielizną oraz przestrzeganie zasad higieny przez personel. Standard kontrolowanych obiektów systematycznie się poprawia. W trzech obiektach turystycznych (2 ośrodki wypoczynkowe, obiekt agroturystyczny) będących w użytkowaniu przedsiębiorcy, w wyniku prowadzonego postępowania uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego i zakończono postępowanie. W pięciu obiektach turystycznych prowadzone jest postępowanie administracyjne, stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny (*Hostel Twierdza Boyen w Giżycku oraz 4 obiekty w użytkowaniu przedsiębiorcy*).

Bezpieczeństwo osób podróżujących – dworce

W ewidencji Inspekcji znajduje się 1 dworzec PKP, 4 przystanki PKP, 1 przystanek PKS. Obiektów nie kontrolowano w 2020 roku (nie odnotowano skarg na stan sanitarno – techniczny).

Ustępy publiczne ogólnodostępne

W 2020 roku kontynuowano kontrole stanu sanitarno-technicznego ustępów publicznych i ogólnodostępnych. W dalszym ciągu istotnym problemem jest dostępność toalet dla turystów, szczególnie w miejscowościach najliczniej odwiedzanych w okresie letnim. Na terenie powiatu znajduje się 11 ustępów publicznych, skontrolowano - 6 i oceniono jako dobre.

W 2020 r. uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego ustępu publicznego w Galerii Batory Giżycku.

Obiekty rekreacji wodnej

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 310 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255) i Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018 r., poz. 2476), określa sposób zarządzania jakością wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, nadzoru nad jakością wody, nakłada obowiązki na organizatorów kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz organy państwowej inspekcji sanitarnej.

W 2020 roku uchwałami rad miast i gmin na terenie powiatu giżyckiego wyznaczono 6 kąpielisk (w 2019 roku wyznaczono 6 kąpielisk, w 2018 roku wyznaczono 7 kąpielisk):

- kąpielisko miejskie w Giżycku (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Resort Niegocin, Wilkasy (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Gwarek, Piękna Góra (Jezioro Tajty)
- kąpielisko Centralnego Ośrodka Sportu - Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku (Jezioro Kisajno),
- kąpielisko Camp Junior, Kruklanki (Jezioro Gołdopiwo)
- kąpielisko na jeziorze Ołów w Rynie (Jezioro Ołów)

Jakość wody w w/w kąpieliskach odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.01.2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz.255). Wydano 24 bieżące oceny jakości wody - woda przydatna do kąpeli (w 2019 r. – 25 bieżących ocen jakości wody, w 2018 - 28 bieżących ocen jakości wody) oraz 6 ocen sezonowych jakości wody po zakończeniu sezonu (w 2019 - 6 ocen sezonowych i 1 ocenę czteroletnią jakości wody dotyczącą kąpieliska miejskiego w Giżycku - Jezioro Niegocin; w 2018 - 7 ocen sezonowych jakości wody).

Ponadto w sezonie 2020 organizatorzy zbadali wodę na zlecenie z 4 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. Jakość wody odpowiadała w/w rozporządzeniu, wydano 8 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpeli. Zgodnie z obowiązującymi przepisami organizator bada wodę nie wcześniej niż 10 dni przed sezonem oraz przynajmniej raz w trakcie jego trwania (w sezonie 2019 - 12 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli., wydano 24 bieżące oceny; w sezonie 2018 zbadano wodę na zlecenie organizatorów z 4 miejsc wykorzystywanych do kąpeli i wydano 8 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpeli). Zarówno kąpieliska, jak i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli muszą być właściwie oznakowane przez ich organizatora i tylko w przypadku takich miejsc osoby korzystające z kąpeli mają pewność, że woda w nich jest systematycznie badana i nie stanowi zagrożenia zdrowotnego. W 2020 roku w badanych kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli i nie stwierdzono zakwitu sinic (podczas zakwitu sinic niebezpieczeństwo dla zdrowia osób korzystających z kąpeli stanowią produkowane przez nie toksyny. U osób wrażliwych w wyniku kontaktu z toksynami mogą wystąpić podrażnienia i zmiany skórne, np. rumień, wysypka grudkowata, pokrzywka, świąd skóry, zapalenia spojówek).

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w trakcie sezonu kąpielowego wydaje komunikaty informujące o jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli. Komunikaty są zamieszczane na stronie internetowej WSSE w Olsztynie. Dokładne informacje na temat przydatności wody w poszczególnych kąpieliskach na terenie powiatu i województwa można uzyskać we właściwych terenowo Powiatowych Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych oraz z serwisu kąpieliskowego aktualizowanego w każdą środę (w sezonie kąpielowym) , znajdującego się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem: <http://www.gis.gov.pl>

W 2016 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.), które nakłada na zarządzających basenami badanie jakości wody, zgodnie z ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym harmonogramem. W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów określonych w w/w rozporządzeniu zarządzający podejmuje działania naprawcze oraz przeprowadza powtórne badanie jakości wody potwierdzające spełnienie wymagań, o czym informuje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W powiecie giżyckim w roku 2020 roku pod nadzorem inspekcji sanitarnej znajdowało się 5 basenów kąpielowych krytych. Nadzór sanitarny nad basenami kąpielowymi dotyczył zarówno oceny stanu technicznego obiektu, jak i oceny jakości wody.

W minionym roku prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w basenach:

- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach ul. Niegocińska 5 (basen duży), gdzie stwierdzono ponadnormatywną zawartość chloroformu (próby pobrano pod koniec 2019 roku w związku z powyższym postępowanie administracyjne wszczęto w styczniu 2020 roku, 21.01.2020 r. wydano decyzję administracyjną - w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach ul. Niegocińska 5 (basen duży) stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* (dnia 14.09.2020 r. wydano decyzję administracyjną z natychmiastowym trybem wykonalności, wyłączono basen z użytkowania), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- Park Wodny Wilkasy ul. Olsztyńska 29A (basen mini dla dzieci) stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* (dnia 14.09.2020 r. wydano decyzję administracyjną z natychmiastowym trybem wykonalności, wyłączono basen z użytkowania), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- Hotel ST Bruno (basen mały) – stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36°C (07.09.2020 r. wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.

W 2020 r. prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody ciepłej :

- Pływalnia kryta Giżycko - niewłaściwa jakość wody ciepłej użytkowej z prysznic nr 1, prysznic nr 2 - stwierdzono bakterie z rodzaju *Legionella*, skażenie średnie (dnia 30.09.2020 r. wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.

W roku sprawozdawczym prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące stanu sanitarno-technicznego obiektu (szafki):

- Pływalnia kryta Giżycko - wydano decyzję administracyjną z terminem wykonalności do dnia 30.06.2021 roku

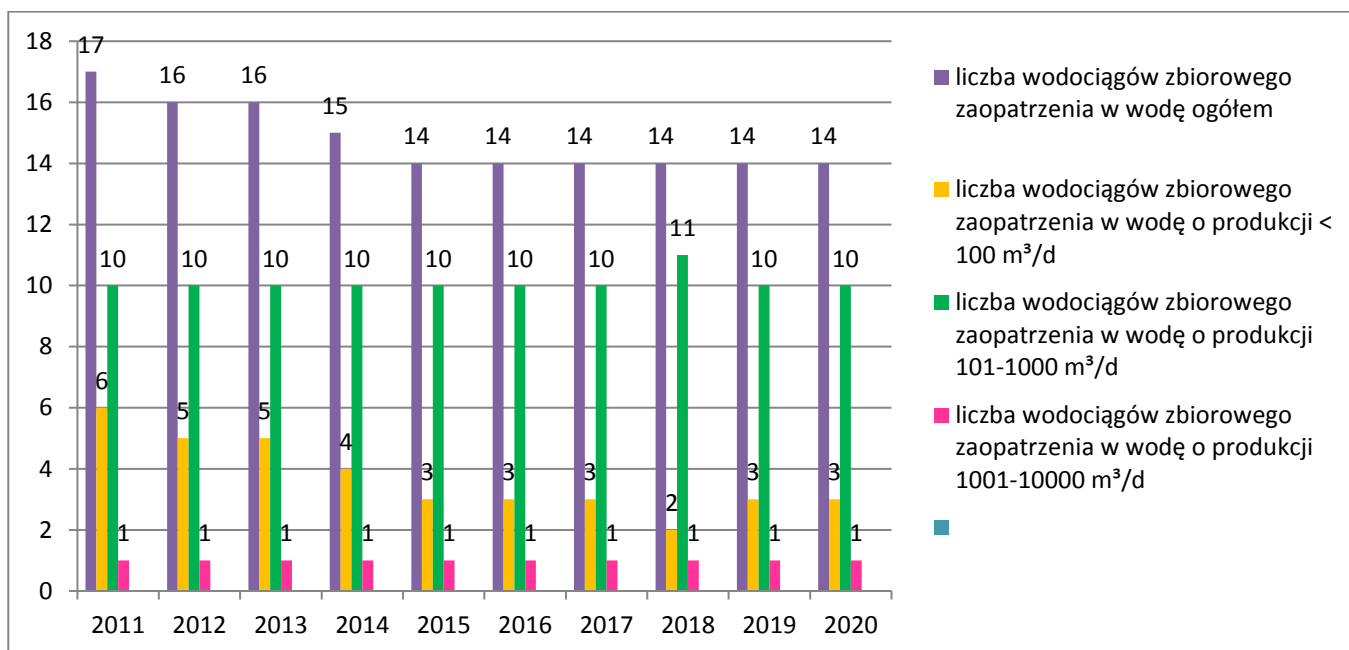
Monitoring jakości wody do spożycia

Podstawę zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu stanowią wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oparte na wodach podziemnych, które pierwotnie nie są zanieczyszczone bakteriologicznie i nie wymagają stałej dezynfekcji wody. Chlorowanie stosuje się tylko w sytuacjach awaryjnych, w razie wtórnego zanieczyszczenia bakteriologicznego i profilaktycznie – po przeprowadzanych remontach i modernizacjach na ujęciach i sieciach wodociągowych. Cechą charakterystyczną wód podziemnych jest wysoka zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego oraz związana z tym podwyższona mętność.

W 2020 roku wodę do spożycia 54.488 mieszkańcom naszego powiatu dostarczało 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę – zgodnie z ustawą z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U z 2020 r. poz. 2028).

Liczba wszystkich urządzeń wodnych do zaopatrywania w wodę w 2020 roku przedstawiała się następująco:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:
 - a) o wydajności <100 m³/d – 3
 - b) o wydajności 101-1000 m³/d – 10
 - c) o wydajności 1001-10000 m³/d – 1
- inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia – 6

W 2020 roku liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w stosunku do 2019 roku nie zmieniła się. Około 98,63 % mieszkańców powiatu górzeńskiego korzysta z wody wodociągowej, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych:

Gmina	Liczba ludności	Liczba wodociągów publicznych	Liczba ludności zaopatrywanej z wodociągów publicznych	Stopień zwodociągowa nia terenu w %
miasto Giżycko	27768	1	27.768	100,00
miasto i gmina Ryn	5617	1	5.507	98,04
gmina Giżycko	8617	4	8.617	100,00
gmina Kruklanki	318	2	3.134	98,36
gmina Miłki	3832	2	3.439	89,74
gmina Wydminy	6225	4	6.023	96,76
Razem	55245	14	54.488	98,63

Zgodnie z przepisami prawnymi (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) w przypadku przekroczeń parametrów mikrobiologicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia bądź brak przydatności wody do spożycia i nakazuje podjęcie przez podmiot działań naprawczych. Jeżeli przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarza zagrożenia dla zdrowia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia i wydaje decyzję administracyjną określając dopuszczalne wartości parametryczne oraz termin na doprowadzenie jakości wody do właściwego składu (zgodnie z powyższym rozporządzeniem i interpretacją Głównego Inspektora Sanitarnego, jeżeli wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia, a podjęte działania naprawcze są wystarczające przedsiębiorca ma 30 dni na doprowadzenia wody do właściwej jakości. W uzasadnionych przypadkach po uzyskaniu zgody właściwego państwowego inspektora sanitarnego czas może zostać wydłużony do 60 dni. Dopiero w przypadku braku, w w/w terminie, doprowadzenia wody do należytej jakości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia określając termin trwania przekroczenia oraz dopuszczalną wartość parametryczną jaką w tym czasie może osiągnąć dany parametr).

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w 1 wodociągu, stwierdzono zanieczyszczenie bakteriologiczne (wydano 1 decyzję administracyjną):

- wodociąg publiczny Brożówka - dnia 29.05.2020 r. wydano decyzję administracyjną, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności - stwierdzono brak przydatności wody do spożycia ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody bakteriami z grupy coli (15 jtk/100 ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, zastępcze źródło wody - beczkowóz, woda butelkowana). Uzyskano poprawę jakości wody dnia 04.06.2020 r. i zakończono postępowanie.

W 2020 roku na skutek działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej uzyskano poprawę jakości wody:

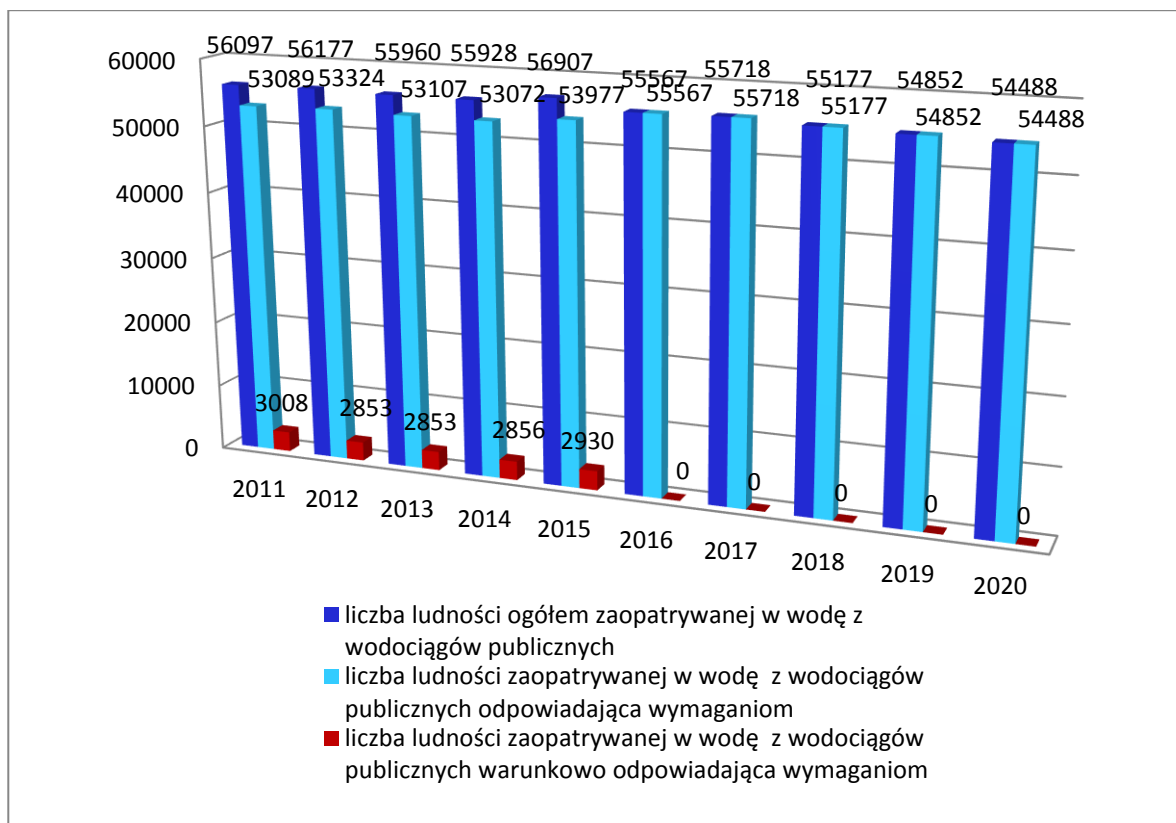
- w wodociągu publicznym Brożówka

W roku sprawozdawczym nie prowadzono postępowania administracyjnego dotyczącego przekroczeń parametrów fizyko- chemicznych.

W minionym roku zakończono postępowanie administracyjne dotyczące Stacji Uzdatniania Wody - wodociąg lokalny w użytkowaniu przedsiębiorcy (postępowanie z 2019 r.)

O warunkowej przydatności wody do spożycia decydują w głównej mierze podwyższone wartości żelaza i manganu, które świadczą o niewłaściwie prowadzonym procesie uzdatniania wody. Parametry te nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi, jednak budzą duże zastrzeżenia konsumentów ze względu na niepożądane zmiany cech organoleptycznych wody – w 2020 roku nie wydawano decyzji i oceny o warunkowej przydatności wody do spożycia.

Podsumowując, w 2020 roku 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie naszego powiatu produkowało wodę odpowiadającą wymaganiom określonym w rozporządzeniu. Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) t. j. 100% osób korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia:

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie giżyckim w 2020 roku obejmowała nadzorem 806 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz 10 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

Kontrolowała w nich przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

W skontrolowanych 276 nadzorowanych obiektach (co stanowi 33,82% zaewidencjonowanych) przeprowadzono 377 kontroli sanitarnych (w 2019 roku – 554), w tym 48 interwencyjnych (w 2019 roku – 95).

W stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości wydano 46 decyzji administracyjnych. Ponadto wydano 40 decyzji zatwierdzających działalność zakładów i 35 decyzji o wykreśleniu z rejestru Państwowej Inspekcji Sanitarnej (ogółem wydano 121 decyzji, w 2019 - 284). Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 2.050 zł (w 2019 - 20/3.100,00 zł)

Kierując się analizą ryzyka szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały zły stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie o dużym znaczeniu populacyjnym, tzn. ciastkarnie, zakłady garmażeryjne i zakłady żywnościowe.

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2020 roku dużo uwagi poświęcono m.in.:

- nadzorowi nad warunkami sanitarno-higienicznymi bloków żywienia w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- nadzorowi nad obiektami bazy żywnościowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem żywnościowych obiektów ruchomych/ tymczasowych działających w trakcie okazjonalnych imprez;
- działaniom prowadzonym w związku z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terenie RP na rzecz łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem tej choroby
- zapewnieniu procedur bezpieczeństwa w nadzorowanych obiektach w związku z COVID -19

Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był na podstawie jednolitych kryteriów, tzw. arkusza ocen. Ocenę negatywną otrzymują zakłady, w których stwierdzone są odstępstwa od wymagań

istotnych dla bezpieczeństwa żywności. W powiecie giżyckim wszystkie zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami.

Nie mniej jednak, w zakładach sektora spożywczego skontrolowanych w 2020 roku odnotowywano nieprawidłowości: m.in.

- w zakładach produkcji żywności:
 - niezachowanie właściwej higieny osobistej pracowników mających kontakt z żywnością;
 - brak zamykanych pojemników na odpady
- w zakładach obrotu żywnością:
 - zły stan sanitarny regałów, podłóg, sufitów
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego:
 - surowce, produkty kulinarne poddawane mrożeniu bez właściwego znakowania;
 - niezachowanie właściwej higieny osobistej pracowników mających kontakt z żywnością;
 - w urządzeniach chłodniczych surowce, półprodukty, gotowe wyroby przetrzymywane razem - brak segregacji asortymentowej;
- w tym małej gastronomii:
 - brak zamykanych pojemników na odpady;
 - przy umywalkach do mycia rąk, brak ręczników jednorazowego użytku
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego:
 - nieprawidłowy stan techniczny ścian, sufitów w pomieszczeniach magazynowych;
 - surowce, produkty kulinarne poddawane mrożeniu bez właściwego znakowania.

Właściciele modernizują zakłady w miarę swoich możliwości finansowych i usuwają bieżące niezgodności, a w ramach opracowanych i wdrożonych systemów GHP/GMP (Dobra Praktyka Higieniczna / Dobra Praktyka Produkcyjna) zapewniają, by produkowana i wprowadzana do obrotu żywność była bezpieczna dla konsumenta.

Odnotowuje się stale zwiększającą liczbę nowoczesnych urządzeń chłodniczych z automatyczną regulacją, co poprawia warunki przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się i umożliwia ich właściwą segregację. Corocznie zwiększa się liczba sklepów wyposażonych w klimatyzację.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz badań sanitarnych

W powiecie giżyckim od 2004 r. realizowany jest *plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu* tworzony na podstawie *Krajowego planu poboru próbek* na dany rok, wskazujący liczbę i kierunki badań próbek żywności w zależności od liczby mieszkańców oraz liczby funkcjonujących obiektów produkcji żywności w powiecie. Niezależnie od ustalonego planu, w przypadku wystąpienia podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu czy zatruc pokarmowych, również pobierane są próbki.

W 2020 roku zbadano ogółem 142 próbki, w tym:

- 141 próbek żywności (krajowe, z importu, UE)
- 1 próbka materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (z importu)

Badano między innymi:

- mleko i przetwory mleczarskie – 32 (w tym 22 próbek lodów)
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie – 6
- drób, podroby i produkty drobiarskie - 16
- mięsno, podroby i produkty mięsne – 6
- wyroby garmażeryjne - 11
- zioła i przyprawy – 5
- ryby i owoce morza – 9
- warzywa (w tym strączkowe) – 11
- owoce – 17
- ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne - 4
- środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego - 7

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych próbek żywności należących do 20 grup asortymentowych, zarówno produkcji krajowej, jak i z importu, tzn. pochodzących z innych krajów UE oraz z krajów trzecich. Zakres badań obejmował wiele parametrów dotyczących zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych, parametrów fizykochemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Spośród 142 próbek żywności pobranych w 2020 roku zakwestionowano – 11 próbek tj.:

- 5 próbek - Wino czerwone A03MX. Wino Mogen David Concord - nieprawidłowe cechy organoleptyczne
- 2 próbki - świeże mięso drobiowe - wykryto obecność bakterii chorobotwórczych - pałeczki Salmonella spp. w 25 g
- 4 próbki - świeże warzywa „mix sałat”, stwierdzono obecność w 25 g Escherichia coli STEC

Pozostałe wyniki badań próbek żywności były prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

W odniesieniu do żywności zagrażającej zdrowiu konsumentów podejmowano działania w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF).

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku za pośrednictwem Warmińsko - Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego: w Olsztynie, Elku i Suwałkach otrzymał 34 powiadomienia, celem podjęcia stosownych działań. Wśród otrzymanych powiadomień - 17 stanowiło powiadomienia alarmowe wymagające szybkiego wycofania produktów z obrotu, 15 – informacyjne oraz 2 powiadomienia o niezgodności - dotyczyły niewłaściwego poziomu witamin w surowcach do produkcji suplementów diety oraz niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych w reklamie suplementów diety. W 16 przypadkach powiadomienia alarmowe dotyczyły żywności, a w 1 - materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Powiadomienia alarmowe dotyczyły m.in.:

- stwierdzenia obecności *Salmonella Enteritidis* w 25 g w próbkach elementów tuszek drobiowych;
- stwierdzenia obecności *Salmonella Amsterdam* i *Salmonella Livingstone* w 25 g w produkcie pn. „Sezam”;
- wykrycia obecności *Listeria monocytogenes* w 25 g, w produkcie pn.: Mielonka tyrolska
- wykrycia obecności w 25 g *Escherichia coli* STEC – w produkcie pn. „Mix Sałat z Roszponką”;
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w produkcie pn.: „Rodzynki Sułańskie”;
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu i sumy WWA ($22,0 \pm 4,7 \mu\text{g/kg}$) w produkcie pn. „Chipsy Bananowe”;
- stwierdzenia migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych – wyrób pn. łyżka Nylonowa;
- wykrycia obecności bakterii *Listeria monocytogenes* w produkcie pn. Łosoś wędzony na zimno sałatkowy;
- stwierdzenia obecności bakterii chorobotwórczych - pałeczki *Salmonella* spp. „Mięso na kotlety z indyka”;
- stwierdzenia pozostałości pestycydów - chlorpyrifos- w produkcie pn. „BROKUŁY RÓŻYCZKI”;
- stwierdzenia nieprawidłowych cech organoleptycznych (zapach) Wina „Mogen David Concord”;
- stwierdzenia estrów 3-MCPD $5138 \pm 1028 \mu\text{g/kg}$ w produkcie pn. Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany,

W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku na podstawie otrzymywanych list dystrybucyjnych przeprowadził w 17 obiektach żywnościowo - żywieniowych oraz obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością 20 kontroli i uzyskał 63 informacje telefoniczne.

W toku przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów/wyrobów ujętych w powiadomieniach alarmowych.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2020 roku przeprowadzono ocenę jakościową 8 jadłospisów w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (3 - stołówkach szkolnych i 5 stołówkach przedszkolnych).

Z 8 ocenianych jadłospisów - w 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości (stołówka przedszkolna): przy planowaniu jadłospisów nie uwzględniono dodatku warzyw lub owoców. Wszczęto postępowanie administracyjne.

W pozostałych zakładach jadłospisy ułożone były zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154).

Oceniając jadłospisy stwierdzono, iż

- na całodzienne żywienie składają się środki spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych;
- posiłki (śniadania, drugie śniadania, obiady) zawierają produkty z różnych grup środków spożywczych;
- nie są używane koncentraty spożywcze;
- od poniedziałku do piątku były podawane nie więcej niż dwie porcje potrawy smażonej;
- do smażenia jest używany olej roślinny rafinowany rzepakowy;
- napoje przygotowywane na miejscu zawierają nie więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia;
- każdego dnia były podawane: co najmniej dwie porcje mleka lub produktów mlecznych, co najmniej jedna porcja z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, warzywa lub owoce ,w każdym posiłku, co najmniej jedna porcja produktów zbożowych w śniadaniu, obiedzie
- raz w tygodniu była podawana porcja ryby.

W dalszym ciągu kontynuowano działania mające na celu wdrożenie zaleceń w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w kontrolowanych jednostkach. W toku przeprowadzanych kontroli udzielano porad, instruktażu oraz wyjaśnień dotyczących problemowych zagadnień, przekazywano informacje dotyczące adresów stron internetowych promujących zdrowe odżywianie dostosowane do aktualnych przepisów prawnych. W związku z wdrożeniem wymagań określonych w wymienionym rozporządzeniu jakość żywienia systematycznie się poprawia.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

W roku 2020 nadzór nad wprowadzaniem do obrotu żywności prozdrowotnej obejmujący suplementy diety, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywność wzbogacaną, był sprawowany między innymi poprzez wzmożone kontrole oraz realizację planu pobierania próbek. W obiektach znajdujących się pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach wzmożonego nadzoru, sprawdzano warunki sprzedaży oraz oceniano znakowanie tych produktów. W toku kontroli nieprawidłowości nie odnotowano.

Ocenę bezpieczeństwa suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych wykonanych zgodnie z *Planem poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w PIS na 2020 r.* Pobrano do badań ogółem 10 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz suplementów diety, w kierunku: zanieczyszczenia metalami szkodliwymi dla zdrowia, pozostałościami pestycydów, znakowania.

Wyniki badań laboratoryjnych próbek żywności prozdrowotnej prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

Środowisko pracy

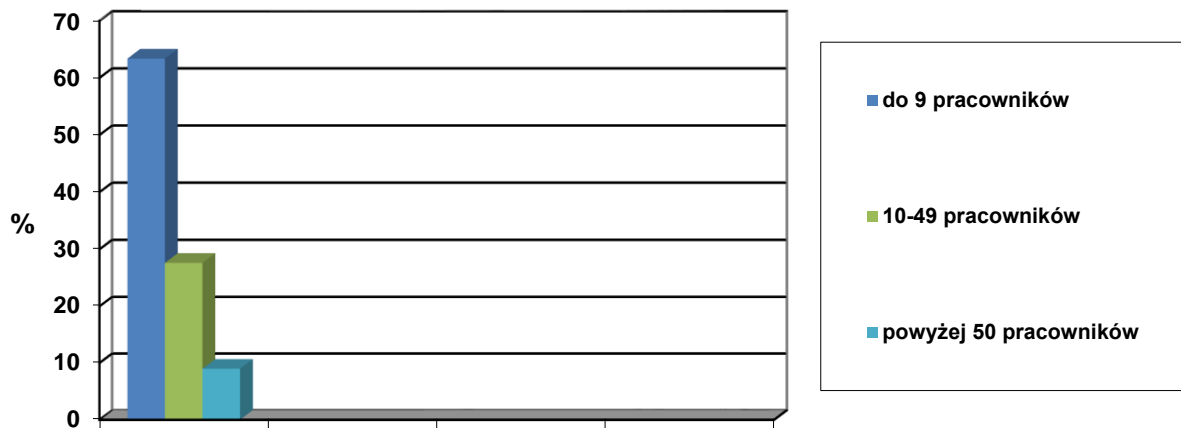
Higiena Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad warunkami pracy w zakładach polegający między innymi na ich ocenie, identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, wyników badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowaniu działań mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu wymienionych czynników na zdrowie pracujących, prowadzi postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej.

Tak jak w poprzednich latach, bieżący nadzór nad środowiskiem pracy w 2020 roku związany był z wymaganiem, egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w tym głównie: kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie czynników rakotwórczych oraz szkodliwych czynników biologicznych, rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH - w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów, rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) wprowadzające w UE nowy system klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji chemicznych i mieszanin, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach i ustawy o produktach biobójczych.

Pion higieny pracy sprawował nadzór nad 235 zakładami pracy naszego powiatu, w których zatrudnione są 4.543 osoby. Struktura zakładów, uwzględniająca wielkość zatrudnienia, od lat utrzymuje się na tym samym poziomie:

Procentowa struktura zatrudnienia w zakładach pracy w powiecie giżyckim

Zdecydowana większość zakładów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (151 zakładów) to firmy małe, zatrudniające do 9 pracowników, 63 firmy zatrudniają od 10 do 49 osób, 21 zakładów zatrudnia powyżej 50 pracowników, w tym 3 największe powyżej 250 osób to: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, „ES-SYSTEM” Wilkasy i „Szpital Giżycki” Sp. z o.o. w restrukturyzacji.

Główne branże w powiecie giżyckim objęte nadzorem higieny pracy to: przemysł spożywczy (zakłady produkujące: artykuły mleczarskie, piekarniczo-cukiernicze, mięsno-wędliniarskie), drzewno-meblarski (tartaki, zakłady stolarskie), rolny (gospodarstwa rolne, mieszalnie pasz, fermy), gospodarki leśnej, produkcja sprzętu oświetleniowego, produkcja maszyn do obróbki metalu i przyrządów pomiarowych, wyrobów metalowych (piece co, maszyny rolnicze, sita, siatki ogrodzeniowe, konstrukcje i części metalowe) i z tworzyw sztucznych (okna, łodzie, inne drobne wyroby – asortyment w zależności od zamówienia). Wśród zakładów usługowych dominują warsztaty z branży samochodowej, drzewno-stolarskiej oraz ogólnobudowlanej. Na podstawie *Ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 322)* w 2020 roku zostały przekazane pod nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego obiekty będące pod nadzorem Warmińsko – Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz obiekty będące pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWIA na terenie powiatu giżyckiego.

W 2020 roku przeprowadzono 66 kontroli (61 kontroli sanitarnych w 52 zakładach, 5 postępowań w sprawie chorób zawodowych). Naruszenie wymogów higieniczno - zdrowotnych stwierdzono w 27% skontrolowanych zakładach.

Łącznie wydano 53 decyzje administracyjne (w tym 14 dotyczących chorób zawodowych).

Decyzje merytoryczne zawierały 29 nakazów, dotyczących w szczególności:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- doprowadzenia do właściwego stanu zaplecza higieniczno-sanitarnego, ich wyposażenia oraz pomieszczeń pracy, magazynu z materiałami niebezpiecznymi,
- założenia, uzupełnienia bądź aktualizacji wymaganej dokumentacji (orzeczenia lekarskie, zaświadczenia ze szkoleń bhp pracowników oraz pracodawców, karty oceny narażenia zawodowego, różnego typu rejestrów i dokumentów).

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

W 2020 roku na terenie powiatu giżyckiego znajdowało się 8 zakładów, w których występowało przekroczenie najwyższych dopuszczalnych natężeń/stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałasu, pyłu).

Utrzymujące się powyżej normy poziomy hałasu (dotyczy 7 przedsiębiorstw) w większości zakładów związane są ze specyfiką prowadzonej działalności, jednak oscylują w możliwie najniższych do osiągnięcia poziomach. W przypadku jednego zakładu wydano ponownie decyzję o prolongacie terminu wyeliminowania bądź obniżenia do możliwie najniższego poziomu przekroczenia wartości normatywnych hałasu, z terminem końca sierpnia 2021 roku.

W narażeniu powyżej najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu pracuje 79 osób, co stanowi mniej niż 2 %. To odsetek pracowników zatrudnionych we wszystkich zakładach objętych ewidencją. W narażeniu na pyły powyżej NDS łącznie pracują 3 osoby.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku aktualnie znajdują się 23 zakłady, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Wzrost liczby zakładów w ewidencji został spowodowany rozszerzeniem wykazu czynników lub procesów technologicznych o działanie rakotwórczym lub mutagennym, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W nadzorowanych zakładach pracy na terenie powiatu giżyckiego występują następujące procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, tj.:

- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych obecnych w sadzy węglowej, smołach i pakach węglowych (zakład kominiarski)
- prace związane z narażeniem na pył drewna (wcześniej był pył drewna twardego)
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcja respirabilna powstająca w trakcie pracy.

Inne czynności, przy których występuje kontakt z czynnikami rakotwórczymi są to:

- prace przy wykonywaniu oznaczeń laboratoryjnych w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi jakimi są stosowane substancje i mieszaniny chemiczne

Substancje i mieszaniny chemiczne

Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był bezpośrednio w zakładach pracy i u podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. Na terenie powiatu nie zewidencjonowano producentów i importerów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. Jak wynika z danych kontroli większość podmiotów gospodarczych podlegających przepisom z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin to przedsiębiorcy stosujący w działalności zawodowej substancje i mieszaniny – branża związana z produkcją łodzi, spożywcza, stolarsko-meblarska, produkcja przyrządów pomiarowych, sprzętu oświetleniowego, maszyn do obróbki metalu, działalność usługowa związana z turystyką, sportem.

W roku 2020 przeprowadzono łącznie 23 kontrole w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, co stanowi 37% ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. Nie stwierdzono naruszeń przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin. Nie wydano decyzji administracyjnych z tym zakresie.

Produkty biobójcze

Zgodnie z ewidencją prowadzoną przez PPIS w Giżycku w 2020 roku 31 podmiotów wprowadzało do obrotu produkty biobójcze.

Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne posiadające szereg legalnych zastosowań, są one przedmiotem obrotu na rynkach regionalnych i światowych, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków.

Na terenie naszego powiatu w 2020 roku prekursory narkotyków kategorii 3 (aceton) wprowadzało do obrotu 5 podmiotów. Zewidencjonowano 11 podmiotów stosujących prekursory narkotyków kat. 2 i 3. Przeprowadzono 1 kontrolę w tym zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli. Nie wydano decyzji administracyjnych w tym zakresie.

KATEGORIA 2
PODKATEGORIA 2A

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Bezwodnik octowy		2915 24 00	108-24-7

Sole substancji wymienionych w tej kategorii w każdym przypadku, gdy ich istnienie jest możliwe.

PODKATEGORIA 2B

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas fenylooctowy		2916 34 00	103-82-2
Kwas antranilowy		2922 43 00	118-92-3
Piperydyna		2933 32 00	110-89-4
Nadmanganian potasu		2841 61 00	7722-64-7

KATEGORIA 3

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas chlorowodorowy	Chlorowodór	2806 10 00	7647-01-0
Kwas siarkowy(VI)		2807 00 10	7664-93-9
Toluen		2902 30 00	108-88-3
Eter etylu	Eter dietylowy	2909 11 00	60-29-7
Aceton		2914 11 00	67-64-1
Keton metylo-etylowy	Butanon	2914 12 00	78-93-3

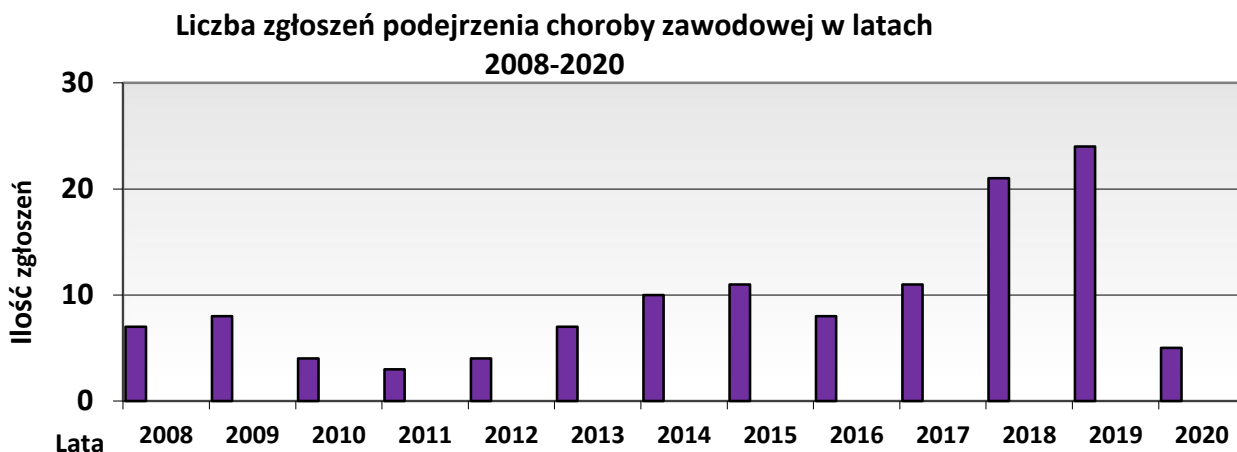
Sole substancji wymienionych w tej kategorii, niebędące solami kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego(VI), w każdym przypadku gdy istnienie takich soli jest możliwe.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W powiecie żyzyckim narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne występuje w 88 zakładach, co stanowi ok. 37% wszystkich zakładów będących w ewidencji. W 2020 roku skontrolowano 11 zakładów, w których ogółem narażonych były na szkodliwe czynniki biologiczne 234 osoby. Przeprowadzono 11 kontroli w tym zakresie. Nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono. Nie wydano decyzji administracyjnych w tym zakresie.

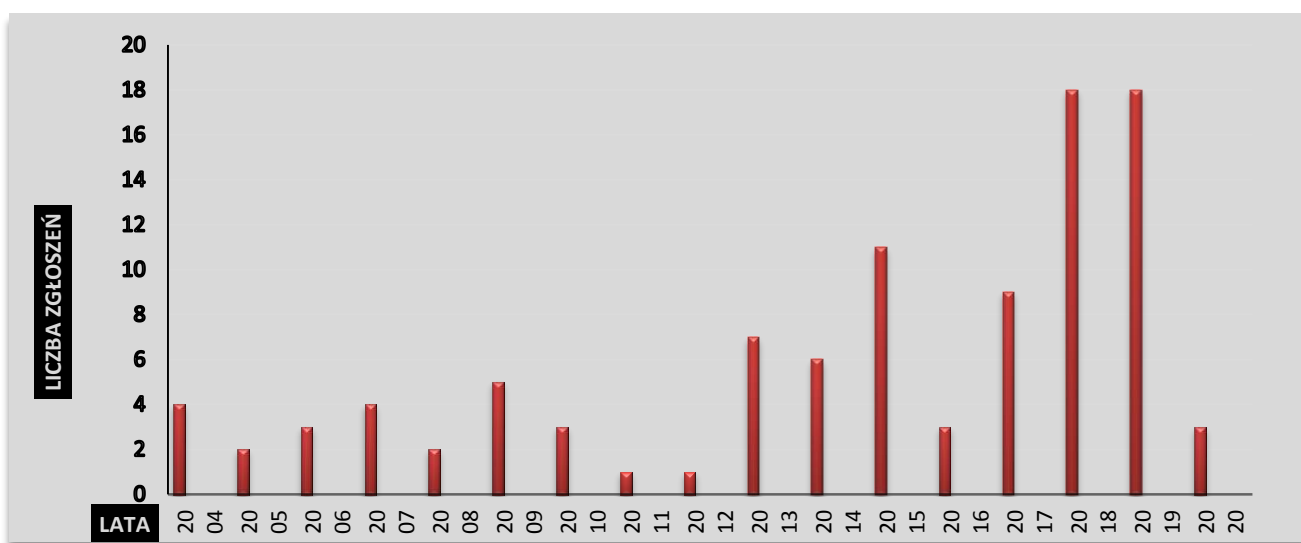
Choroby zawodowe

W 2020 roku wpłynęło 5 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej. Porównując z latami poprzednimi, jest to znaczny spadek liczby zgłoszeń. W latach 2018-2019 było ponad 4 razy więcej zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej niż w 2020 roku:

W 2020 roku wydano 11 decyzji stwierdzających chorobę zawodową (dziesięć dotyczących boreliozy, jedna - zespół cieśni w obrębie nadgarstka) i 3 decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia (dwie dotyczące boreliozy, jedna - przewlekłe zapalenie okołostawowe barku).

Ilość zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej spowodowanych ukąszeniem przez kleszcze zmniejszyła się w porównaniu z latami wcześniejszymi (3 przypadki - dotyczyły rolników), obrazuje to poniższy wykres:

Higiena dzieci i młodzieży

Pion Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w roku 2020 sprawował nadzór nad 59 stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zajmował się zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu podczas wypoczynku zimowego i letniego. W elektronicznej bazie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie powiatu giżyckiego zarejestrowano ogółem 190 turnusów wypoczynkowych (w roku 2019 było – 258). Większość z nich (155) zorganizowano w trakcie letnich wakacji, pozostałe turnusy (35) odbyły się w trakcie ferii zimowych.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku 2020 w zakładach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży pracownicy higieny dzieci i młodzieży przeprowadzili ogółem 118 kontroli sanitarnych. W tym okresie wydano 17 decyzji administracyjnych, wystawiono 3 decyzje płatnicze na kwotę 185 zł, mandatów nie nakładano, upomnień, postanowień i tytułów wykonawczych nie wystawiano. Wydano 23 opinie sanitarne (w tym: 21 pozytywnych i 2 negatywne), dotyczące przejścia w tryb nauczania zdalnego w podległych placówkach. Dyrektorzy szkół i przedszkoli zwracali się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku o wydanie takich opinii w związku z sytuacją epidemiologiczną w placówkach, gdzie stwierdzono zachorowania na COVID 19 i koniecznością odbycia kwarantanny u osób z bezpośredniego kontaktu.

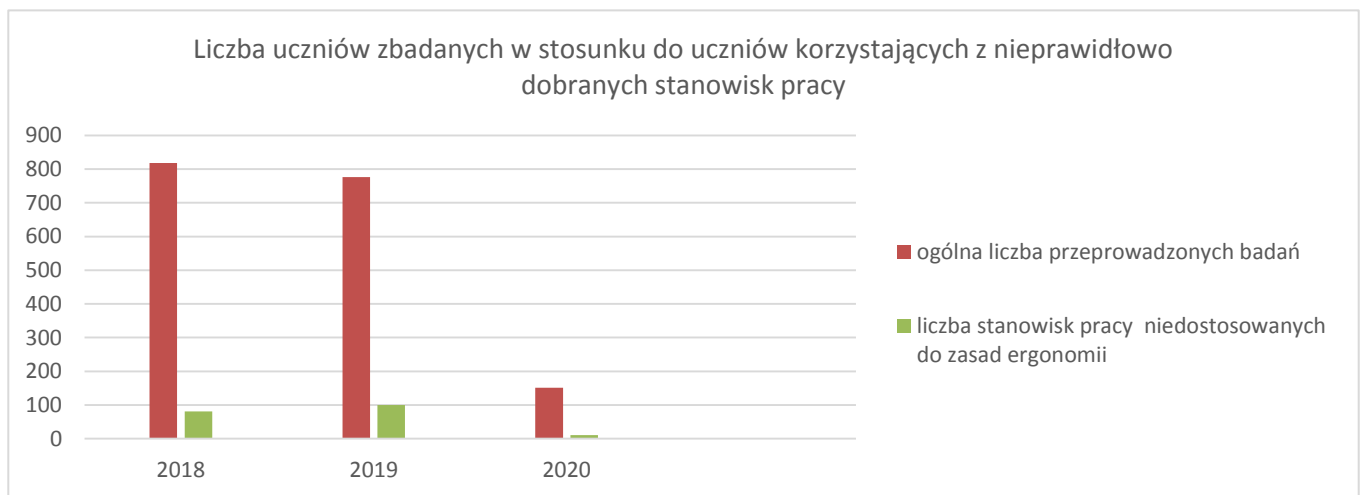
Stan sanitarny placówek oświatowo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie powiatu giżyckiego należy ocenić jako dobry. Wszystkie zakłady nauczania i wychowania posiadają instalację wodociągową i dostęp do kanalizacji lub posiadają szambo.

Na mocy Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem i zwalczaniem COVID 19, wszystkie placówki oświatowo wychowawcze zostały zamknięte od 12 marca do 24 maja 2020 r. Zajęcia prowadzone były w formie nauki zdalnej.

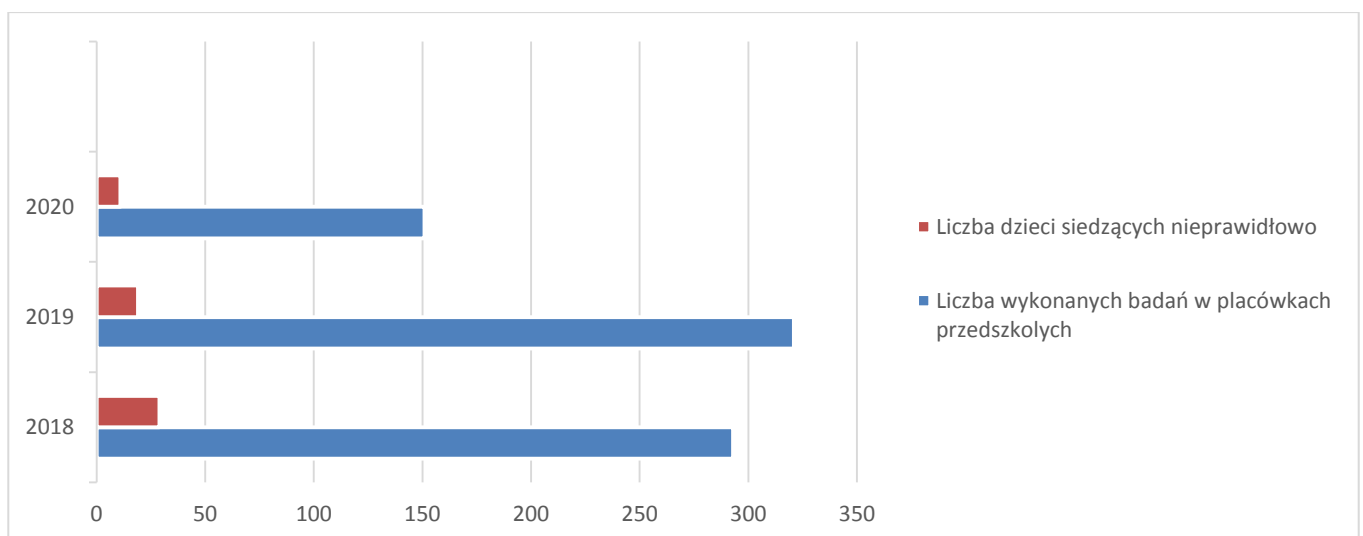
Od 25 maja 2020 r. do nauki stacjonarnej powróciły tylko klasy I-III. Kolejne zamknięcie placówek trwało od 9 listopada 2020 r. do 17 stycznia 2021 r.

W związku z powyższą sytuacją brak było możliwości przeprowadzania planowanych kontroli placówek oświatowo – wychowawczych oraz badań środowiskowych (badania umeblowania i oceny rozkładów lekcyjnych zgodnie z harmonogramem kontroli w roku 2020).

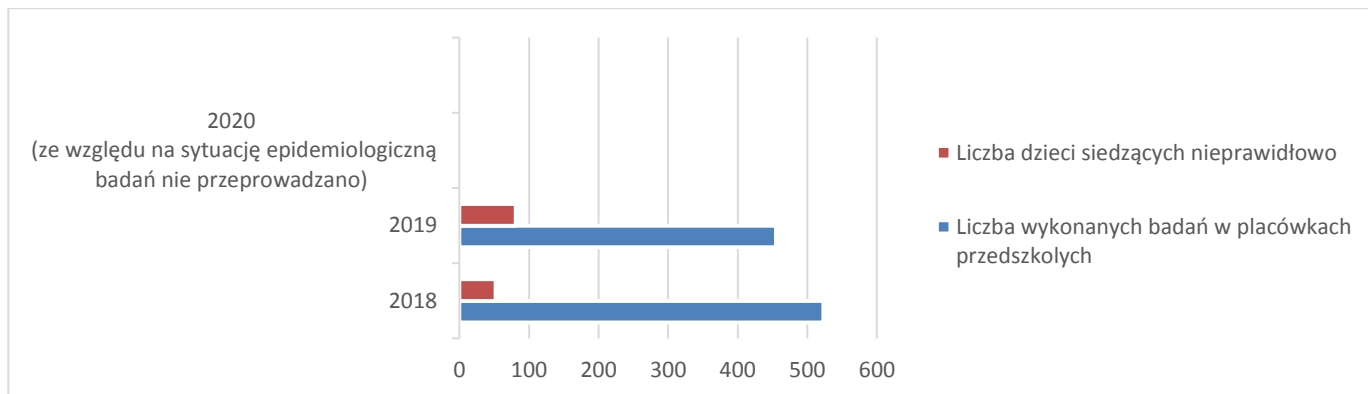
W 2020 roku dokonano sprawdzenia 151 stanowisk pracy dzieci w wieku przedszkolnym i dostosowania mebli do zasad ergonomii w dwóch przedszkolach publicznych. Prawidłowe stanowisko pracy (tj. stolik i krzesło), które jest właściwie ze sobą zestawione zapobiega powstawaniu wad postawy lub pogłębianiu już istniejących, a także zapewnia młodemu organizmowi komfortowe warunki w procesie uczenia się. W niewłaściwie dobranych stolikach/krzeselkach, siedziało 7,3 % badanych dzieci tj. 11 osób.

Poniższy wykres przedstawia badania dostosowania umeblowania do zasad ergonomii w przedszkolach:

Poniższy wykres przedstawia badania dostosowania umeblowania do zasad ergonomii w szkołach:

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Podstawą zachowania należytych warunków sanitarnych we wszystkich placówkach jest zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowych warunków utrzymania higieny osobistej. W związku z trwającą pandemią COVID 19, w trakcie przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie wytycznych przeciwepidemicznych wydawanych przez Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji Narodowej i Głównego Inspektora Sanitarnego. Wytyczne te dotyczyły organizacji zajęć w placówkach, higieny czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i powierzchni, a także postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia lub zachorowania wśród personelu i dzieci. W trakcie kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie procedur epidemicznych.

Nadzór nad sezonowym wypoczynkiem dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu giżyckiego, w okresie zimy i lata w dniach wolnych od nauki organizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży szkolnej. W okresie ferii zimowych zgłoszono 35 turnusów wypoczynku. W okresie letnich wakacji w elektronicznej bazie wypoczynku zarejestrowano 155 turnusów wypoczynkowych. Ogółem z wypoczynku zimowego i letniego, zorganizowanego w naszym powiecie w roku 2020 skorzystało 3014 dzieci i młodzieży (w 2019 r. było – 4679).

Wypoczynek zimowy był zorganizowany na podobnych zasadach jak w latach ubiegłych. Natomiast wypoczynek letni organizowano już w warunkach obostrzeń epidemicznych, w związku z panującą pandemią COVID – 19.

W nadzorowanych placówkach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przeciwepidemicznego zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej, które miały na celu wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń zmniejszających ryzyko zakażenia. Obligowały także organizatorów wypoczynku do wprowadzenia procedur postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia lub zachorowania wśród kadry i uczestników wypoczynku.

W trakcie trwania ferii zimowych pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży skontrolowali ogółem 23 turnusy, przeprowadzając w nich 23 kontrole sanitarne, w tym 7 kontroli wspólnie z pracownikami

sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku. Obiekty, w których odbywał się wypoczynek przygotowano prawidłowo, a organizatorzy zadbali o właściwe warunki sanitarne.

Podczas wakacji skontrolowano 52 turnusy letniego wypoczynku, przeprowadzając ogółem 52 kontrole sanitarnych (w tym 2 interwencyjne).

W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego nie stwierdzono złych warunków sanitarno-higienicznych. W placówkach organizatorzy zadbali o przestrzeganie reżimu sanitarnego wśród uczestników wypoczynku i wychowawców oraz przestrzeganie obostrzeń epidemicznych.

Poprawa stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania

- Higiena Dzieci i Młodzieży uczestniczyła w IV posiedzeniu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku VII kadencji w Starostwie Powiatowym w Giżycku. Program spotkania obejmował przedstawienie przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego 2020/2021, w zakresie mogących w nich wystąpić zagrożeń. Odbyło się także spotkanie z dyrektorami wszystkich placówek oświatowych powiatu giżyckiego, w trakcie którego omawiano sposoby postępowania w przypadku podejrzenia lub zachorowania w placówce, ścieżce postępowania w przypadkach konieczności przejścia na tryb pracy hybrydowej lub zdalnej w aspekcie wytycznych GIS, MZ, i MEN.
- w wyniku prowadzonego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku w roku 2020 w związku z trwającą pandemią COVID 19, w placówkach nauczania i wychowania wprowadzono zasady bezpieczeństwa przeciwepidemicznego (zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej). Dotyczyły one organizacji zajęć, czyszczenia, dezynfekcji pomieszczeń i powierzchni w przypadku podejrzenia zakażenia u uczniów lub pracowników szkoły oraz opracowania procedur zapobiegania rozprzestrzeniania się zakażeń. W placówkach stwierdzono wystarczające ilości środków do dezynfekcji rąk, sprzętu i powierzchni. W większości przed wejściem do obiektu zainstalowano stacje do dezynfekcji rąk. Wprowadzono ewidencjonowanie osób wchodzących na teren szkoły nie będących pracownikami, opracowano regulaminy i procedury zapobiegania i rozprzestrzeniania się zakażeń, a także postępowania w przypadku podejrzenia zachorowania.

W roku 2020 ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną działania pionu Dzieci i Młodzieży ukierunkowane były na zapewnieniu bezpieczeństwa przeciwepidemicznego w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, jak również bezpieczeństwa wypoczynku organizowanego zimą i latem.

Zwalczanie chorób zakaźnych i szczepienia ochronne

W przypadku większości chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna w powiecie giżyckim systematycznie się poprawia. Podobnie jak w latach ubiegłych, nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, błonicę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis.

Na podstawie zgłoszeń lekarskich zarejestrowano w 2020 roku w naszym powiecie 2965 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia (w 2019 roku – 1829), z tego hospitalizowanych było 216 osób. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2020 roku przeprowadzili 8442 kontrole w tym: 8418 dochodzeń epidemiologicznych, dotyczących opracowań chorób zakaźnych i 24 kontrole sanitarnych w placówkach prowadzących działalność leczniczą, kontrole punktów szczepień nie przeprowadzono.

Rok 2020 to rok trwającej pandemii koronawirusa. Została ogłoszona 11.03.2020 r. po tym, jak pod koniec 2019 roku z Chin na cały świat rozprzestrzenił się wirus SARS-CoV-2, powodujący groźną, zakaźną chorobę COVID-19. Do Polski wirus ten dotarł na początku 2020 r., pierwsze zakażenie potwierdzono 4.03.2020 r. u pacjenta w Zielonej Górze. W powiecie giżyckim pierwszy przypadek zachorowania na COVID-19 odnotowano 20.03.2020 r.

Potwierdzone przypadki zakażeń SARS-CoV-2 odnotowane w 2020 roku:

- Polska – 1.255.625
- Województwo Warmińsko-Mazurskie - 53.559
- Powiat Giżycki – 1.984

Od początku pandemii do 31.12.2020 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Giżycku przeprowadzili 8.247 wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi koronawirusem bądź mającymi kontakt z takimi osobami. W tym okresie w naszym powiecie na kwarantannie przebywały 6.263 osoby.

Zatrucia pokarmowe

W powiecie giżyckim dominującym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych są odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*, wśród których dominuje *Salmonella enteritidis*. W 2020 roku wskaźnik zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców), wynosił o 28,34. Zgłoszono 16 przypadków zakażeń pałeczką *Salmonella* (w 2019 – 27 zachorowań).

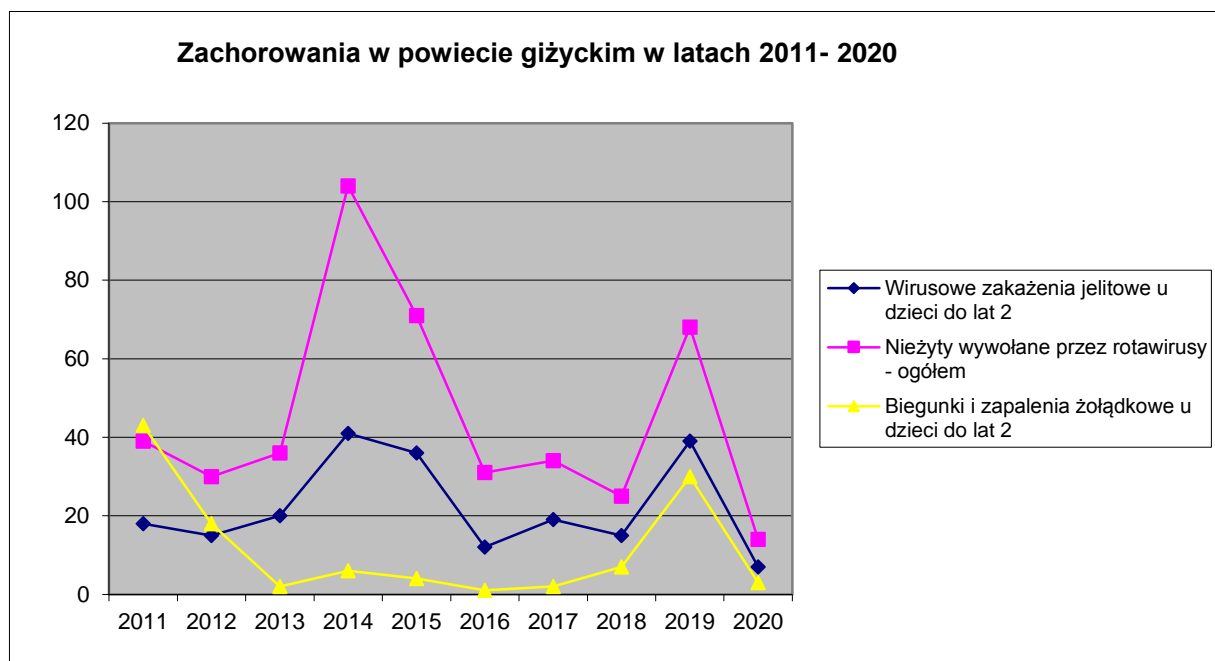
Ognisk zatruc pokarmowych nie zarejestrowano.

**Wskaźniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na salmonellozę
w latach 2011-2020 w kraju, województwie i powiecie:**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Polska	22,7	21,9	19,6	21,8	22,4	26,1	26,04	25,95	25,92	13,73
Województwo	40,3	24,5	35,1	25,4	23,8	18,4	23,2	19,46	19,59	15,8
Powiat giżycki	23,0	22,6	6,9	14,0	10,4	13,9	22,8	10,7	47,97	28,34

Biegunki u dzieci do lat dwóch

Liczba biegunek u dzieci do lat dwóch wywołana przez biologiczne czynniki chorobotwórcze przedstawia się w naszym powiecie w sposób następujący:

Przyczyną największej liczby zachorowań wśród dzieci do lat dwóch w naszym powiecie były nieżyty wywołane przez rotawirusy, a także wirusowe zakażenia jelitowe. W 2020 roku zarejestrowano 14 zachorowań na nieżyty wywołane przez rotawirusy, 7 zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe oraz 14 przypadków biegunek i zapalenia żołądkowego.

Choroby przenoszone przez kleszcze

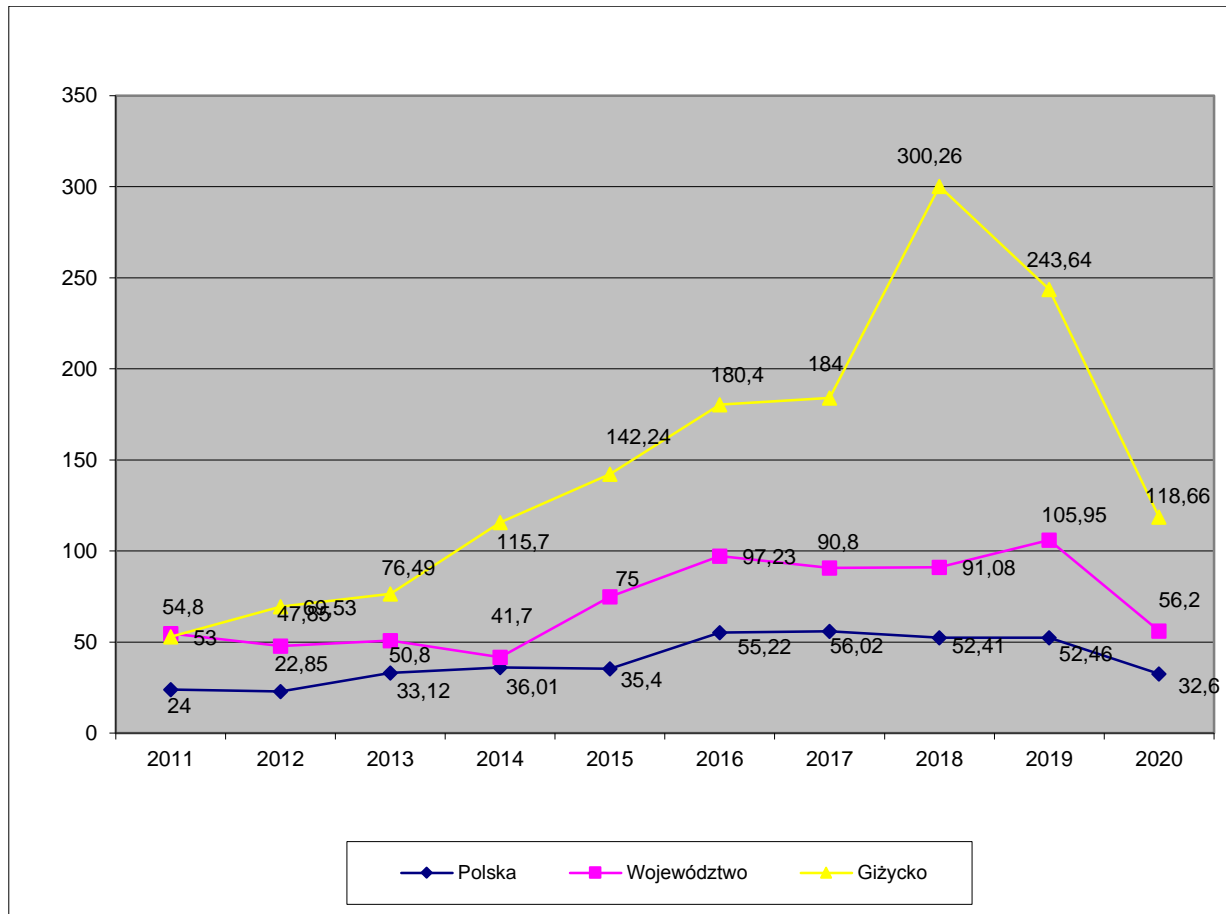
Problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy są wysokie (prawie czterokrotnie wyższe niż w kraju i prawie dwukrotnie wyższe niż w województwie) współczynniki

zapadalności na boreliozę, 67 zgłoszonych przypadków zachorowania (w 2019 roku – 136) i kleszczowe zapalenie mózgu: 4 zgłoszone przypadki (w 2019 r. - 1)

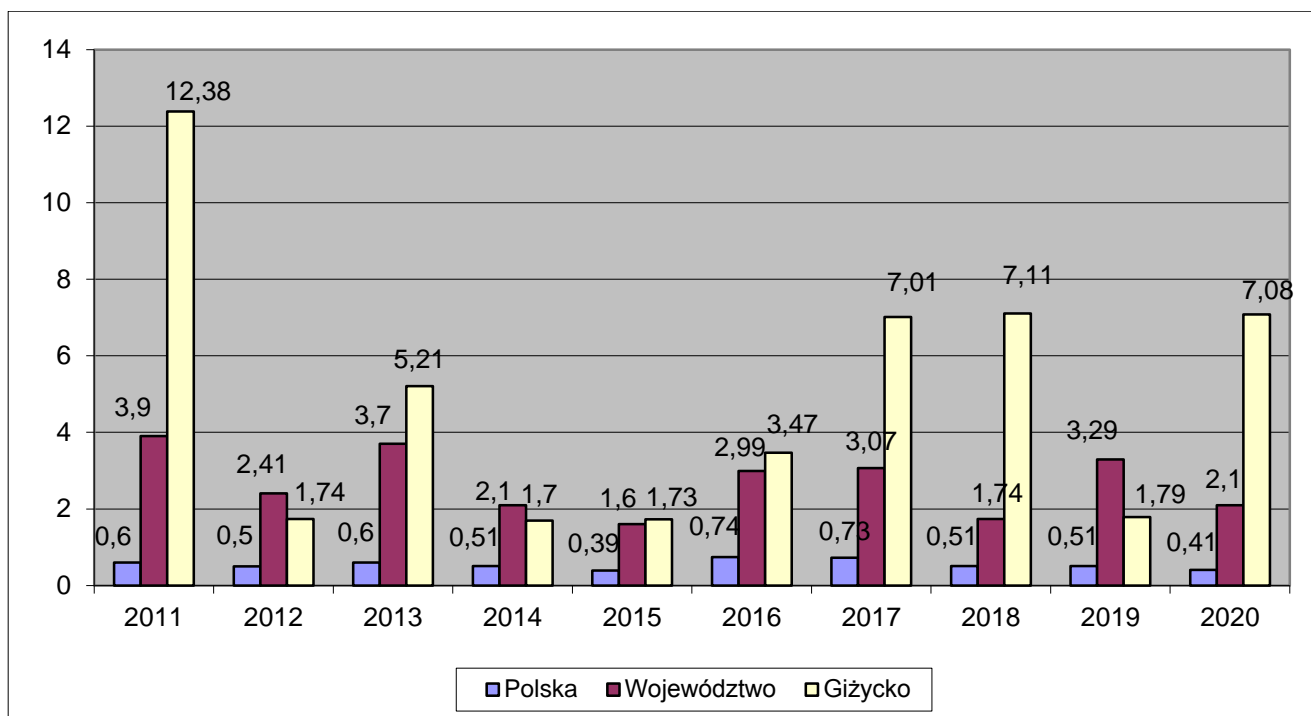
W 2020 roku nieobowiązkowym szczepieniem ochronnym przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu poddało się w powiecie giżyckim 206 osób. Odnotowano nieznaczny spadek liczby zaszczepień w stosunku do roku poprzedniego (w 2019 roku szczepieniu poddało się 248 osób):

Lata	Ilość osób zaszczepionych
2011	115
2012	58
2013	94
2014	173
2015	143
2016	166
2017	155
2018	188
2019	248
2020	206

Wskaźniki zapadalności na boreliozę w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2011-2020

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2011-2020

Ospa wietrzna

W 2020 roku odnotowano spadek liczby zachorowań na ospę wietrzną

(z 211 w 2019 roku do 30 przypadków w 2020 roku), co przedstawia poniższy wykres:

Pokąsania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę

Wśród ogólnej liczby pokąsań i kontaktu osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę w ubiegłym roku spadł odsetek podjętych szczepień przeciwko wściekliznie. Większość tych osób została

zakwalifikowana przez lekarzy do szczepień w wyniku pokąsania przez bezpieczne psy i koty oraz przez nietoperze:

Lata	Pokąsania ogółem	Ilość osób poddanych szczepieniom p/wściekliznie	Odsetek osób zaszczepionych
2011	96	26	27,1%
2012	68	15	22,0%
2013	90	20	22,2%
2014	112	33	29,5%
2015	83	18	21,7%
2016	84	10	11,9%
2017	67	28	41,8%
2018	79	17	21,5%
2019	75	30	40%
2020	72	19	26,4%

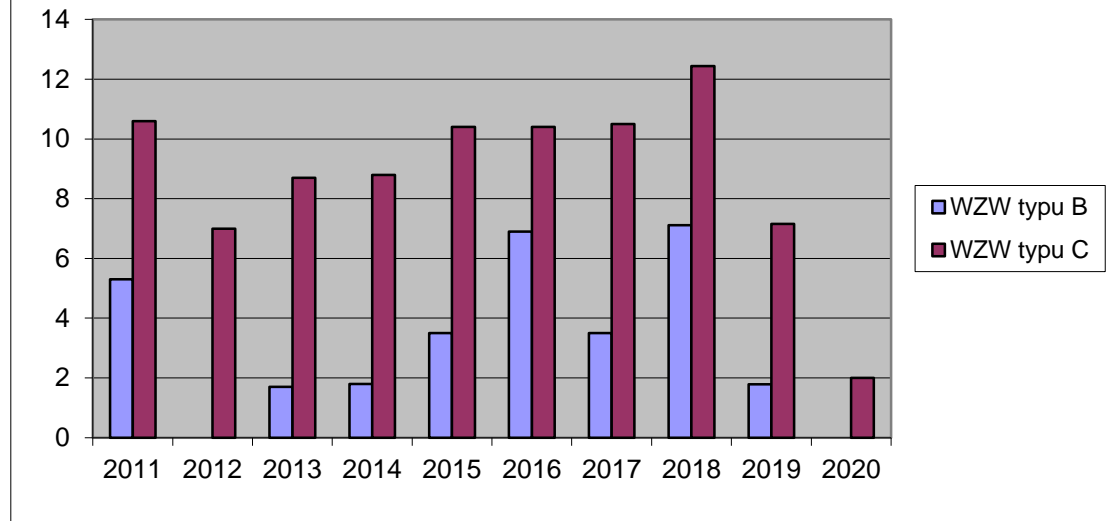
Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C

Od kilku lat nie zarejestrowano w powiecie giżyckim zachorowań na wzv typu A (pokarmowe). Nie odnotowano w 2020 r. zachorowań na wzv typu B (w 2019 r. – 1 zachorowanie). W przypadku wzv typu C - zarejestrowano 2 zachorowania, wskaźnik zapadalności wynosi 3,54 (w 2019 r. 4 zachorowania).

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby w powiecie giżyckim w latach 2011-2020:

Lata	WZW typu A	WZW typu B	WZW typu C
2011	0	5,3	10,6
2012	0	0	7,0
2013	0	1,7	8,7
2014	0	1,8	8,8
2015	0	3,5	10,4
2016	0	6,9	10,4
2017	0	3,5	10,5
2018	0	7,1	12,4
2019	0	1,79	7,16
2020	0	0	3,54

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typ B i typu C w powiecie giżyckim w latach 2011-2020

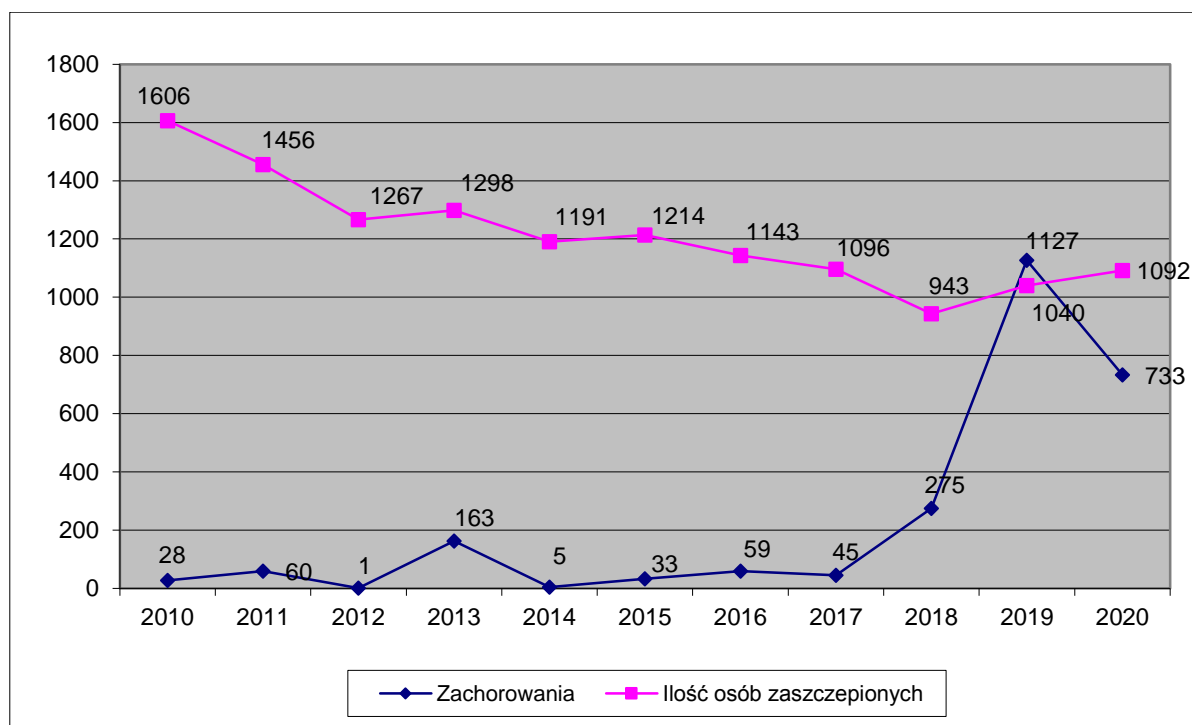
Grypa

W 2020 roku wirus grypy był przyczyną 733 zgłoszonych przez lekarzy przypadków podejrzenia zachorowań w naszym powiecie, z czego potwierdzono 16 przypadków grypy sezonowej (w 2019 r. zgłoszono 1127 przypadków podejrzenia zachorowania na grypę, z czego 3 zachorowania potwierdzono badaniami).

Zgłaszane przez lekarzy zachorowania na grype w powiecie giżyckim w latach 2011 - 2020

Poniższy wykres przedstawia ilość wykonanych szczepień przeciw grypie, w stosunku do zachorowań na grypę i infekcje grypopochodne w naszym powiecie w latach 2011-2020:

Od 2014 roku inspekcja sanitarna prowadzi rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz prowadzi rejestry zachorowań na choroby weneryczne, na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez placówki ochrony zdrowia.

Nowo wykryte zachorowania na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2020

	Kraj							Województwo							Powiat						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gruźlica	6936	6453	6644	5787	12,2	Bd	bd	164	127	157	132	123	142	89	8	4	4	2	1	4	0
HIV	1151	1416	1459	1485	1304	1763	934	23	29	27	30	40	38	18	3	0	1	1	2	1	1
AIDS	154	139	116	116	121	126	43	6	11	9	10	12	6	4	0	3	1	0	2	1	1
Kiła	1208	1332	1593	1567	1198	1631	722	45	43	58	39	19	18	12	4	2	2	5	3	0	3
Rzeżączka	455	430	390	311	246	524	250	13	18	7	5	5	5	2	0	1	0	0	0	0	0

**Wskaźnik zapadalności na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim
w latach 2014 – 2020**

	Kraj							Województwo							Powiat						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gruźlica	18,0	16,7	17,3	15,1	bd	13,7	12,2	1,3	8,8	0,4	7,0	8,6	10,2	6,3	14,0	6,9	6,9	3,5	1,8	7,16	0
HIV	3,0	3,7	3,8	3,9	3,4	4,59	2,43	1,6	2,0	1,9	2,1	2,8	2,66	1,3	5,3	0	1,7	1,8	3,6	1,79	1,77
AIDS	0,4	0,4	0,3	0,3	0,31	0,33	0,11	0,4	0,8	0,6	0,7	0,84	0,42	0,3	0	5,2	1,7	0	3,55	1,79	1,77
Kiła	3,1	3,5	4,1	4,1	3,12	8,0	3,49	3,1	3,0	4,0	2,7	bd	1,26	0,84	7,1	3,5	3,5	8,8	5,33	0	5,31
Rzeżączka	1,2	1,1	1,0	0,8	0,64	1,37	0,65	0,9	1,2	0,5	0,3	0,35	0,35	0,14	0	1,7	0	0	0	0	0

Stan sanitarno-techniczny placówek służby zdrowia

W 2020 roku inspekcja sanitarna w powiecie objęła nadzorem 132 obiekty świadczące usługi lecznicze, w tym 86 praktyk zawodowych. Przeprowadzono 24 kontrole sanitarne. Pracownicy sekcji epidemiologii wydali 1750 decyzji administracyjnych. Mandatów karnych nie nałożono.

Stan sanitarno-techniczny placówek świadczących usługi zdrowotne jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe są systematycznie modernizowane i wyposażane w brakujący sprzęt medyczny i urządzenia, dostosowując je do obowiązujących przepisów.

Szczepienia ochronne

Sekcja epidemiologii ds. szczepień ochronnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku nadzoruje oraz koordynuje wykonanie w powiecie giżyckim rządowego programu uodpornienia wrażliwych populacji (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącego Programu Szczepień Ochronnych) w 13 placówkach służby zdrowia.

W 2020 roku realizacja programu obowiązkowego uodpornienia populacji do 19 roku życia w powiecie giżyckim wynosiła:

- szczepienia pierwotne przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia* - wykonano w 52,20 % (wymagane >55%)
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia* - wykonano w 96 % (wymagane >95%)

- szczepienia przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi w szóstym roku życia* - wykonano w 96,1%
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce w 6 r.ż. roku życia* - wykonano w 95,7 %
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce w 10 r.ż. roku życia* - wykonano w 97,3 %
- przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi w 19 r.ż roku życia* - wykonano w 96,2 %

W powiecie giżyckim cały personel wykonujący szczepienia ochronne (pielęgniarki i położne) posiada wymagane rozporządzeniem Ministra Zdrowia kursy specjalistyczne ze szczepień ochronnych.

Sekcja Szczepień prowadzi również:

- nadzór i kontrolę realizacji obowiązkowych oraz zalecanych szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych) w punktach szczepień na terenie powiatu, w tym nadzór nad realizacją Wojewódzkiego Terminarza Szczepień
- sporządzanie powiatowego zamówienia na szczepionki oraz ich dystrybucję do terenowych punktów szczepień, prowadzenie elektronicznej formy nadzoru nad dystrybucją szczepionek
- sporządzanie raportów związanych z działalnością sekcji
- monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych (w 2020 roku nie zgłoszono odczynu poszczepiennego.)
- nadzór nad bezpieczeństwem przechowywania preparatów szczepionkowych.
- sporządzanie rocznego sprawozdania o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych
- zastosowanie procedur administracyjnych w celu egzekwowania wykonania szczepień przez opiekunów prawnych (rodziców) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych u małoletnich dzieci oraz prowadzenie rejestrów tych działań.

Powyżej średniej krajowej zrealizowane zostało również w naszym powiecie w 2020 roku wykonanie *szczepień nieobowiązkowych, ale zalecanych (nie finansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia)*. Zaszczepiono 1965 osób (w 2019 roku – 2480), z czego:

- p/ grypie – 1092 osób (w 2019 r. – 1040)
- p/ wzw B – 232 osób (w 2019 r. – 397)
- p/ wzw A – 42 osoby (w 2019 r. – 60)
- p/ Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu – 206 osób (w tym 28 pracowników z Nadleśnictwa), (w 2019 r. – 248 osób)
- p/ meningokokom – 75 osób (w 2019 r. – 79)
- p/ ospie wietrznej – 61 osób (w 2019 r. – 63); 30 przypadków zachorowań w 2020 roku
- p/ rotawirusom – 177 osób (w 2019 r. – 199)
- p/ pneumokokom – 52 osoby (w 2019 r. – 329)
- p/ durowi brzuszemu – 28 osób (w 2019 r. – 65)

Ponadto, ze wskazań indywidualnych, uodporniono w 2020 roku 704 osoby narażone na zakażenie tężcem.

Bardzo dobre wykonanie masowych szczepień populacji do 19 roku życia przeciw chorobom zakaźnym pozwoliło utrzymać tzw. zbiorowiskową odporność społeczności powiatu. Efektem takich działań jest wzrost odsetka populacji niewrażliwej na choroby zakaźne, przeciw którym wykonywane były szczepienia ochronne oraz spadek współczynników zapadalności na te choroby.

Pracownicy placówek realizujących szczepienia ochronne edukują rodziców w zakresie szczepień, przedstawiają korzyści oraz ryzyko związane z metodą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Niemniej niepokój budzą odmowy szczepień dzieci przez rodziców – zwolenników tzw. ruchów antyszczepionkowych. W naszym powiecie odsetek dzieci nieszczepionych zgłoszonych w 2020 roku to 0,06 % (6 dzieci, w tym jedno dziecko zaszczepiono po działaniach PPIS) w stosunku do ogólnej liczby podlegających szczepieniom obowiązkowym do 19 r. ż (9.537 osób) .

W 2020 roku wystosowano pisma z informacją o obowiązku szczepień ochronnych do sześciorga rodziców z czego jedno z rodziców zaszczepiło swoje dziecko. W przypadku braku reakcji ze strony zobowiązanych do szczepień, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przesyła pisemne upomnienia. W 2020 roku wystawiono 9 upomnień do rodziców.

W przypadku odmowy wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych organem egzekucyjnym właściwym w zakresie egzekucji administracyjnej jest wojewoda, który na mocy porozumienia z dnia 10 lutego 2014 r. powierzył Warmińsko- Mazurskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Olsztynie prowadzenie spraw z zakresu egzekucji administracyjnej o charakterze niepieniężnym i to on posiada w świetle obowiązujących przepisów właściwość do wykonania wskazanej czynności.

W 2020 roku wystawiono 10 tytułów wykonawczych, które skierowano wraz z wnioskami o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do WMPWIS.

Ogółem od 2010 roku nie zaszczepiono w naszym powiecie 73 dzieci (każdy przypadek jest rozpatrywany i analizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, w większości przypadków podjęto działania administracyjno – egzekucyjne).

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, dotyczy zakresu określonego w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz.195). Działania podejmowane były na wniosek organów administracji samorządowej lub inwestorów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej na różnych

etapach procesu inwestycyjnego między innymi poprzez:

- uzgadnianie i opiniowanie:
 - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy,
 - warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - dokumentacji projektowych dotyczących budowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;

- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- opiniowanie na etapie oceny oddziaływania na środowisko,
- udzielanie informacji o podstawowych wymaganiach sanitarno-higienicznych ze wskazaniem właściwych aktów prawnych.

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wydał dla powiatu 19 opinii i uzgodnień w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym 9 dotyczyło wydania opinii co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 10 dotyczyło uzgodnienia zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie opracowania obejmowały sporządzanie nowych jak i zmianę istniejących dokumentów i dotyczyły m.in. określenia sposobu zagospodarowania terenu czy wprowadzenia rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz zakazów i nakazów gwarantujących prawidłowe funkcjonowanie w celu ochrony i zabezpieczenia środowiska naturalnego oraz prawidłowego funkcjonowania sąsiednich terenów o różnym przeznaczeniu. Uwzględniano przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, skutki oddziaływania na mieszkańców oraz szczególną uwagę zwracano na sposób zaopatrzenia w wodę pitną, gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadami.

W 2020 r. dokonano 35 uzgodnień pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych dokumentacji projektowej i koncepcji w tym: 9 opinii o projektach żywieniowo-żywnościowych, 10 dotyczyło upiększania ciała i użyteczności publicznej, 1 opinia dotyczyła obiektów poprawy zdrowia, 2 dokumentacje dotyczyły opieki nad dziećmi, 7 opinii o zakładach pracy, 6 innych obiektów.

W 2020 roku dokonano tzw. „odbiorów” 41 obiektów przekazywanych do użytkowania. W tym: 21 kontroli dotyczyło obiektów żywnościowo-żywnościowych; np.: restauracja, sklepy spożywcze, mała gastronomia, punkty sprzedaży lodów, 2 obiekty służące poprawie zdrowia mieszkańców: gabinety rehabilitacyjne, 7 zakładów – fryzjerskie, masażu, kosmetyczne, klub fitness, pokoje pod wynajem, 5 zakładów pracy (hale produkcyjne, modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów), 3 placówek opieki nad dziećmi – przedszkole, modernizacja Szkoły Muzycznej. Dokonano kontroli 3 innych obiektów – budynki usługowe przeznaczone na cele handlowe, pomieszczenia usługowe, magazynowe.

W ramach zadania nałożonego przez zapisy art. 56 ustawy Prawo budowlane, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku zajął stanowisko w sprawie dopuszczenia do użytkowania 15 obiektów budowlanych. W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia, pod kątem zgodności z dokumentacją projektową pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych. Zaobserwowano, że nowe obiekty realizowane były zgodnie z zatwierdzonymi projektami budowlanymi.

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w związku z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - wydał 39 opinii sanitarnych: w tym 37 co do braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, i 1 opinię-przedsięwzięciu nie podlegającemu kwalifikacji, 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji z określeniem warunków realizacji. Wydano 1 opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji dla rozbudowy i modernizacji budynku fermy drobiu w miejscowości Sterławki Wielkie i 1 opinię dotyczącą prac na linii kolejowej nr 38, na odcinku Ełk –Korsze wraz z elektryfikacją” – dostosowanie do prędkości 160 km/h,

Podsumowując działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy stwierdzić, że liczba spraw załatwiona w 2020 roku kształtuje się na niższym poziomie niż w latach poprzednich, co spowodowane jest sytuacją pandemiczną COVID-19 oraz zamykaniem różnych branż.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Podstawą działalności w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia jest Narodowy Program Zdrowia oraz Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej i zdrowotnej oraz potrzeb terenu.

Działalność prozdrowotna realizowana jest poprzez pogramy edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz ogólnopolskie kampanie społeczne. Podejmowane i realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Giżycku działania w zakresie promocji zdrowia w 2020 roku obejmowały głównie profilaktykę chorób oraz promocję zdrowego stylu życia.

W roku 2020 w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku realizowane były następujące programy edukacyjne:

Lp	Nazwa interwencji programowej	Opis treści działań programowych	Liczba odbiorców programu
1.	<p>Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”</p> 	<p>Celem programu jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, opierając się na odpowiedzialności indywidualnej i wolnym wyborze jednostki. Program realizowany jest w szkołach podstawowych w klasach V-VIII. W ramach programu szkoły realizują działania metodą projektu. Projekty są interdyscyplinarne, traktujące program zdrowego stylu życia całościowo.</p>	<p><u>9 szkół</u> na terenie powiatu realizowało ogólnopolski program edukacyjny. <u>152 odbiorców</u> działań programowych – mniejsza liczba odbiorców spowodowana zawieszeniem programu w ciągu roku szkolnego</p>
2.	<p>Program „Czyste powietrze wokół nas”</p> 	<p>Głównym założeniem programu jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Program ma na celu uświadomienie rodziców i opiekunów dzieci w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy a także zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności.</p>	<p>Program realizowany jest przez <u>5 placówki</u>. <u>80 odbiorców programu</u> – dzieci uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz ich rodzice.</p>
3.	<p>Program „Bieg po zdrowie”</p>	<p>„Bieg po zdrowie” to nowy program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci w IV klasie szkoły</p>	<p>Uczniowie z 2 szkół podstawowych – <u>14 odbiorców</u></p>

		<p>podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat).</p> <p>Główne cele programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży · pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. · zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. 	
<p>4.</p>	<p>Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.</p> 	<p>Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez realizację programów i kampanii informacyjnych. Coroczną okazją do nasilenia działań w zakresie profilaktyki HIV jest Światowy Dzień AIDS, obchodzony 1 grudnia. Tego Dnia organizowane były przez PSSE w Giżycku zajęcia edukacyjne .</p>	<p><u>Ok. 230 odbiorców</u> działań programowych oraz kampanii społecznych.</p>
<p>5.</p>	<p>Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. (KIK/68)</p> 	<p>Celem polsko-szwajcarskiego projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Działania podejmowane w ramach programu opierają się o realizację działań kampanijnych, realizację programu edukacyjnego dla młodzieży szkół ponadpodstawowych „ARS...”. W ramach realizacji projektu współpracujemy z Komendą Powiatową Policji w Giżycku.</p>	<p><u>320 odbiorców</u> działań programowych. Działania profilaktyczne skierowane były do uczniów gimnazjów, szkół ponadpodstawowych oraz uczniów starszych klas szkół podstawowych. Działaniami związanymi z realizacją programu KIK/68 została objęta również społeczność lokalna.</p>

<p>6.</p>	<p>Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce w tym:</p> <p><i>Światowy Dzień Bez Tytoniu „Stop nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi”</i></p> <p><i>Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu</i></p> 	<p>Głównym celem programu jest przede wszystkim ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) w społeczeństwie polskim. W ramach Światowego Dnia Bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia zorganizowano punkty promocji zdrowia .</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi zostało objętych <u>380 osób</u> (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz uczniowie ze szkół ponadpodstawowych oraz społeczność lokalna)</p>
<p>7.</p>	<p>Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”</p> 	<p>W roku szkolnym 2019/2020 ruszyła pilotażowa edycja ekologicznego programu dla przedszkoli pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, przygotowanego w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Głównym Inspektorem Sanitarnym. Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.</p> <p>W ramach programu PSSE w Giżycku przeprowadziła szkolenie dla koordynatorów przedszkolnych oraz narady z dyrektorami przedszkoli</p>	<p>Program realizowany był przez 4 przedszkola i uczestniczyło w nim 206 dzieci w wieku przedszkolnym</p>

W roku 2020 działania edukacyjne realizowane były także poprzez następujące interwencje nieprogramowe i akcje informacyjno-edukacyjne:

8.	Akcja „Zdrowe wakacje” 	<p>Akcja ma na celu zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń dzieci i młodzieży przebywających na obozach i koloniach letnich.</p> <p>Działania prowadzone były również we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Giżycku.</p>	<p>Działaniami prowadzonymi w ramach akcji zostało objętych: łącznie <u>230 uczestników</u></p>
9.	Profilaktyka grypy, profilaktyka COVID-19 	<p>PSSE w Giżycku prowadziła działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży oraz w mediach społecznościowych i na stronach internetowych</p>	<p>Uczniowie placówek nauczania, podmioty lecznicze, lokalna społeczność</p>
10.	Propagowanie zasad higieny osobistej 	<p>Podstawowym celem podejmowanych działań było promowanie zdrowia i higienicznego trybu życia.</p> <p>Głównymi działaniami podjętymi w ramach propagowania zasad higieny osobistej była organizacja zajęć edukacyjnych w placówkach oświatowych powiatu giżyckiego.</p>	<p>Uczniowie placówek oświatowych, rodzice i opiekunowie, kadra pedagogiczna</p>
11.	Profilaktyka chorób odkleszczowych 	<p>Celem podejmowanych działań było zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka, poprzez podniesienie świadomości społeczeństwa.</p> <p>Przekazywano informacje do lokalnych mediów, prowadzono dystrybucję materiałów prozdrowotnych</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi objęto ok. <u>130 osób</u>.</p>

Realizacja działań oświatowo-zdrowotnych w 2020 roku polegała głównie na edukacji dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, w zakresie istotnych zagadnień zdrowotnych, takich jak profilaktyka chorób, profilaktyka uzależnień czy też zasad zdrowego stylu życia. Przyczyną różnic w ilości odbiorców, w porównaniu do lat ubiegłych, jest fakt, iż część programów w placówkach oświatowych została zawieszona w ciągu roku szkolnego.

Z uwagi na pandemię COVID 19 szczególna uwaga została zwrócona na profilaktykę chorób zakaźnych. Poprzez działania informacyjne, dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych docierano do różnych grup odbiorców powiatu giżyckiego oraz osób wypoczywających w powiecie giżyckim. Wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Giżycku organizowano szereg działań profilaktycznych polegających m.in. na: przeprowadzaniu zajęć edukacyjnych oraz udostępnianiu materiałów informacyjno- edukacyjnych.

Współpracowano między innymi ze :

- Starostwem Powiatowym w Giżycku
- Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku
- Komendą Powiatową Policji w Giżycku
- Placówkami nauczania i wychowania

***Dziękujemy przedstawicielom wszystkich instytucji, organizacji, stowarzyszeń,
którzy wspierali nas w 2020 roku w działalności prozdrowotnej na terenie naszego powiatu,
a także wszystkim placówkom oświatowym za rzetelne działania
w ramach programów profilaktycznych***

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Giżycku***